

Pracovný odborný seminár
Praktické výsledky budovania eGovernment-u v oblasti samosprávy
ITC, Svätý Jur, 23. novembra 2010

Informatizácia a internetizácia územných samospráv

Marián Minarovič, generálny sekretár Únie miest Slovenska

Na úvod nášho pracovného stretnutia, ktorý iniciovalo mesto Svätý Jur v spolupráci so Združením miest a obcí Slovenska a Úniou miest Slovenska pod záštitou Ing. Martina Kováča, splnomocnenca vlády pre územnú samosprávu za aktívnej účasti odborníkov z prostredia akademickej obce, verejnej správy i privátnej sféry, dovoľte, aby som uviedol krátky pohľad na históriu nášho úsilia v oblasti budovania eGovernmentu v prostredí územnej samosprávy.

Medzi základné programové priority od vzniku Únie miest Slovenska patrí rozvoj informatizácie a internetizácie územných samospráv s cieľom zefektívniť prácu mestských úradov i organizácií a zariadení založených mestskou samosprávou. Rovnako dôležitá je pružná a efektívna vzájomná komunikácia, odovzdávanie informácií i schopnosť pružne reagovať na aktuálne udalosti, podnety, problémy.

V poslednom období rozvoj informatizácie a internetizácie je primárne zameraný na zefektívnenie poskytovania služieb pre fyzické i právnické osoby a zároveň na maximálne možnú ponuku informácií o strategických, rozvojových cieľoch i aktuálnych programoch a realizovaných projektoch i procesoch rozhodovania.

Už v prvom modelovom návrhu reformy verejnej správy bol uvedený ako prioritný programový cieľ jednotný systém verejnej správy a jednotný systém informácií o území – a možno konštatovať, že rozvoj týchto systémov je našim trvalým cieľom.

Novú dimenziu a podstatne výraznejšiu kvalitu nadobudol náš program rozvoja informatizácie a internetizácie po zahájení spolupráce s OZ eSlovensko na projekte Mesto.sk.

- **Projekt Mesto.sk**

Projekt Mesto.sk vznikol v októbri 1998 ([rekonštrukcia prvých stránok](#)) ako iniciatíva občanov Lučenca zviditeľniť svoje mesto na slovenskom internete. Od roku 1999 sa na tomto projekte podieľala aj Únia miest Slovenska. V roku 2001 sa v spolupráci s portálom SZM.sk rozšíril na všetkých 138 miest, čím sa Slovensko dostalo so svojim 100% pokrytím mestských samospráv na 1. miesto v krajinách EÚ v novej oblasti internetových služieb nazvaných eGovernment.

S vytváraním nových oficiálnych internetových stránok samospráv sa projekt Mesto.sk presmeroval z pozície ich dočasného náhradníka do úlohy centrálnej podpory informatizácii miest Slovenska. Za týmto účelom bolo v roku 2002 založené OZ eSlovensko, ktoré rozšírilo svoje pole pôsobnosti aj na obce, mestské časti a VÚC. V roku 2003 OZ eSlovensko podpísalo zmluvu o spolupráci s Úniou miest. Spoločné projekty oboch združení podporujú rozvoj informatizácie Slovenska až do súčasnosti.

Projekt Mesto.sk sa okrem budovania elektronického obsahu v oblastiach multimediálnych knižníc, cestovného ruchu a centrálnych elektronických služieb zameriava aj na rozvoj kvality infraštruktúry samospráv. Verejný informačný portál Mesto.sk za svoju 12-ročnú históriu získal niekoľko národných a medzinárodných ocenení, čím sa nezmazateľne zapísal k rozvoju slovenského internetu na úrovni obcí, miest, mestských častí i VÚC. Čo je však najdôležitejšie, priblížil služby obyvateľom miest a obcí a významne rozšíril zdroj informácií pre túto z hľadiska samosprávy základnú cieľovú skupinu.

- **Projekt Rozvoj elektronických služieb samospráv**

Významným projektom Únie miest a OZ eSlovensko je Rozvoj Elektronických Služieb Samospráv. Hlavným cieľom je realizovať systémový prístup k informatizácii verejných služieb samospráv smerujúci k štandardizácii digitálneho obsahu a elektronických služieb, opakovateľnosti štandardných riešení v iných samosprávach a tým k úspore finančných prostriedkov a rýchlemu a koordinovanému rozvoju informačnej spoločnosti v samosprávach Slovenska a najmä k efektívnejšiemu výkonu kompetencií a služieb pre občanov. Základom je analýza verejných služieb jednotlivých samospráv v pilotných 7 oblastiach, návrh štandardných riešení elektronických služieb pokrývajúcich tieto oblasti, ich realizácia vo vybraných samosprávach a následná integrácia s elektronickými službami štátnej správy v prospech občana.

Životaschopnosť uvedených cieľov sa už niekoľko rokov testuje v projekte „AkoVybavit“ (súčasť Mesto.sk). V roku 2005 získal Cenu Ministra zahraničných vecí SR v roku 2004 cenu „Eurocrest“ a tiež cenu ITAPA za inovatívnosť v oblasti poskytovania interaktívnych služieb samospráv občanom, v rokoch 2002, 2003 a 2005 ceny „SlovakPrix MultiMedia“ v súťaži o najlepšiu multimedialnú internetovú stránku na Slovensku v kategórii „Občania, demokracia a eGovernment“. Celý projekt vznikol v priebehu 2 rokov a je prístupný na 1600 stranách.

Ak našim cieľom je prístupnosť informácií a kvalita služieb pre občana, tak veľmi dôležitým bodom nášho programu je zabezpečiť tieto informácie a kvalitné služby všetkým obyvateľom bez výnimky. Tento cieľ sleduje niekoľko našich projektov zameraných na debarierizáciu nielen verejných priestorov, ale aj služieb a najmä informácií. V oblasti debarierizácie informácií a elektronických služieb úspešne realizujeme projekt BlindFriendly.sk.

Projekt BlindFriendly.sk

Iniciatíva Blind Friendly Web vznikla ako jeden z výstupov kurzov obsluhy výpočtovej techniky pre zrakovo postihnutých. Ide o prvý projekt v SR, ktorý vznikol z iniciatívy Občianskych združení eSlovensko a Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, v spolupráci s Úniou miest Slovenska a Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých z Českej republiky (www.blindfriendly.cz).

- **Projekt DCMO – Data Centrum Miest a Obcí**

eSlovensko spoločne s Úniou miest a ďalšími partnermi dňa 12. 11. 2007 zahájilo testovaciu prevádzku Data Centra Miest a Obcí (DCMO). Projekt sa realizoval s finančnou podporou EÚ v rámci operačného programu „Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor“. Primárnym cieľom projektu bolo poskytovanie štandardných elektronických služieb vo vybraných – pilotných samosprávach a postupné zapájanie sa ďalších miest do tohto modelového projektu.

Projekt vytvoril významný centrálny bod územných samospráv prepojený na Ústredný portál verejnej správy. DCMO je v súlade s prioritami Stratégie informatizácie spoločnosti a OPIS. Celý projekt je popísaný na 1300 stranách a rozširuje sa do ďalších slovenských samospráv a prispieva k zvyšovaniu kvality výkonu verejnej správy. Projekt získal cenu v súťaži ITAPA 2008 a následne získal ocenenie v rámci medzinárodnej konferencie V4DIS v Hradci Králové.

Internet a morálka, etika, zodpovednosť, transparentnosť rozhodovania

Otvorené a transparentné riadenie upevňuje dôveru občanov. Keď sme v roku 1998 zahájili prípravu a neskôr sme sa podieľali na realizácii stratégie decentralizácie verejnej správy, presviedčali sme občanov, že spravovanie väčšiny vecí verejných na miestnej úrovni, prinesie im možnosť ovplyvňovať kvalitu poskytovaných služieb a ich dostupnosť.

Základným predpokladom je však dostupnosť informácií o histórii, vývoji, hlavných zámeroch rozvoja mesta, obce, o spôsobe rozhodovania i jeho konkrétnom priebehu a najmä o štruktúre služieb a adresnej zodpovednosti za ich výkon.

- **Projekt eDemokracia**

V roku 2003 sme sa rozhodli v spolupráci s OZ eSlovensko pripraviť a realizovať pilotný projekt, v súlade so znením §12, ods. (4) zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám

Za pilotné mesto tohto "eDemocracy" projektu bol vybratý Lučenec z dôvodu najvyššej návštevnosti stránok na počet obyvateľov. Mesačne si internetové stránky mesta prezrelo okolo 2000 občanov, čo predstavuje viac ako 50% obyvateľov Lučenca, ktorí majú prístup na internet. Druhú riadnu schôdzu Mestského zastupiteľstva v Lučenci, ktorá sa uskutočnila 24.4.2003 o 13.00 hod vo veľkej sále v budove Okresného úradu na Námestí republiky č. 8, si mohli návštevníci stránok mesta pozrieť aj na obrazovkách svojich počítačov. Bolo to prvé zverejnenie záznamu zasadnutia Mestského zastupiteľstva na internete v Slovenskej republike. Postupne sme ho aplikovali v ďalších mestách.

Na rozdiel od nedávnej minulosti, v súčasnosti už je bežná prístupnosť týchto informácií prostredníctvom lokálnych a elektronických médií, resp. na webových stránkach našich miest.

- **eBezpečnosť**

Dynamický rozvoj všetkých komunikačných technológií však postavili pred nás všetkých aj nutnosť riešenia problému bezpečnosti – predchádzania ich zneužitia ITMS.

- **Zodpovedne.sk**

V roku 2007 sme zahájili v spolupráci s eSlovensko a celým radom ďalších partnerov projekt Zodpovedne.sk, ktorý ma za cieľ zriadiť národné osvetové centrum prevencie kriminality a zneužitia v rámci ITMS. Projekt sa stal národným víťazom súťaže o Európsku cenu za prevenciu kriminality v roku 2009 a tiež získal ocenenie v rámci súťaže ITAPA 2009.

- **Stopleveline.sk**

Dôležitým projektom nášho spoločného programu eBezpečnosť je Stopleveline.sk – národné centrum pre nahlasovanie nezákonného obsahu i tento projekt bol úspešný – získal Čestné uznanie v rámci súťaže ITAPA 2010

- **Projekt OVCE.sk**

Súčasťou tohto programu je aj animovaný seriál a zároveň internetový portál OVCE.sk.

Cieľom seriálu je šírenie osvetu o rizikách internetu, mobilnej komunikácie a nových technológií. Pre nižšie vekové kategórie detí a mládeže má pôsobiť ako prevencia voči staršej mládeži, ako zrkadlo ich nevhodného správania sa na internete dospelých divákov má poučiť, informovať, ale aj pobaviť. Projekt získal cenu medzinárodnej poroty XXX.VI. ročníka filmového festivalu Ekotopfilm a pripravuje sa jeho šírenie v rámci 10. krajín EÚ.

Jedným zo základných predpokladov realizácie nášho programu rozvoj informatizácie a internetizácie územných samospráv je kvalita a dostupnosť programového vybavenia úradov a inštitúcií, organizácií, resp. zariadení, ktorých zriaďovateľom je miestna samospráva. Našou snahou je priebežne informovať najmä mestá a obce o dostupnosti kvalitného softwarového vybavenia resp. sprostredkovať špičkové programy za výhodných podmienok.

- **Servodata**

Ako príklad možno uviesť, začiatkom minulého roka podpísanú vykonávaciu rámcovú zmluvu medzi Úniou miest Slovenska, Servodata s.r.o. a Microsoft Slovakia s.r.o., ktorá sa pripája k štátnej zmluve s Ministerstvom financií a Ministerstvom školstva. Ide o možnosť získania Microsoft licencií pre členské mestá SEE, 1 Proc Select GOV a 1 Proc Select ACAD za výnimočne výhodných podmienok. V súčasnosti sa pripravujú ďalšie rámcové zmluvy na Adobe CLP program. Ide opäť o licencie v tzv. „GOV“ a „ACAD“ cenových reláciách.

V rámci tejto programovej priority Únie miest Slovenska sa spoločne s eSlovensko-m sa venujeme aj rozvoju ľudských zdrojov. Veľmi dôležitým, možno konštatovať až prelomovým krokom, bol vznik ZISS – Združenia informatikov samospráv Slovenska v roku 2006.

- **ZISS - Združenie informatikov samospráv Slovenska**

Združenie vytvorilo priestor pre vzájomnú výmenu informácií, skúseností, informatikov a prezentáciu aktuálnych produktov v oblasti ITMS. Do ZISS je už zapojených vyše 170 členov, prakticky zo všetkých miest na Slovensku a zúčastňujú sa aj informatici z niektorých VÚC a väčších obcí. Gestorskú zodpovednosť prevzala členka prezídia ÚMS a primátorka mesta Kremnica RNDr. Zuzana Balážová.

Únia miest a Združenie eSlovensko pravidelne poriada konferencie združenia. Ostatná už 12. konferencia ZISS sa uskutočnila 12.10. až 13.10.2010 vo Zvolene.

ZISS, Únia miest a eSlovensko zorganizovali už druhý ročník súťaže „Najlepší informatik samospráv Slovenska“ a pripravujú založenie „Centra pre rozvoj informatizácie samospráv Slovenska – CERISS“. Združenie vydáva ZISS NEWS a informatici majú možnosť vzájomne komunikovať na vlastnom informačnom okruhu.

- **Školenia informatikov samospráv Slovenska**

V rokoch 2009 – 2010 sme realizovali spoločný projekt Únie miest Slovenska a OZ eSlovensko „Vzdelávanie zamestnancov zodpovedných za zavádzanie informatizácie do samospráv Slovenska – ZISS“. Do projektu sa zapojilo 37 pilotných miest a bolo realizovaných 720 vzdelávacích školení.

K dôležitým spoločným aktivitám patrí príprava a organizovanie odborných seminárov, workshopov, konferencií a súťaží, resp. aktívna účasť na obdobných podujatiach celého radu ďalších partnerov.

- **„Súťaž ZlatýErb.sk“**

Od roku 2004 Únia miest a eSlovensko každoročne organizujú súťaž „ZlatýErb.sk“ o najlepšie internetové stránky a elektronické služby samospráv Slovenskej republiky.

Hlavným cieľom je podporiť informatizáciu slovenských samospráv a oceniť výnimočné projekty, podporiť výmenu skúseností a ohodnotiť snahu zástupcov samospráv účinne využívať informačno-komunikačné technológie k zvyšovaniu kvality a prístupnosti služieb miest, mestských častí, obcí i samosprávnych krajov.

Súťaž vyhlasujú Únia miest a eSlovensko pod záštitou vysokých ústavných činiteľov a v spolupráci s verejným informačným portálom pre samosprávy „Mesto.sk“ a medzinárodnou konferenciou ITAPA. Ceny sú udeľované v troch hlavných kategóriách „Najlepšia stránka miest a mestských častí“, „Najlepšia stránka obcí“ a „Najlepšia stránka samosprávneho kraja“.

Špeciálne ceny sú udeľované v kategóriách „Najlepšia bezbariérová stránka samospráv“ a „Najlepšia elektronická služba“, prípadne ďalšie v špeciálnych kategóriách. K internetovej stránke, ktorá získa najvyššie ocenenie u všetkých porotcov vo všetkých kategóriách je udeľovaná „GrandPrix“ a zároveň nominácia na medzinárodnú „Cenu EuroCrest“ za Slovenskú republiku v rámci medzinárodnej konferencie ISSS LORIS V4DIS v Hradci Králové.

- **„Medzinárodná konferencia ITAPA“**

Únia miest a eSlovensko sa pravidelne zúčastňujú medzinárodného kongresu i národnej súťaže ITAPA.

- **„Medzinárodná konferencia LORIS V4DIS“**

Únia miest je spoluorganizátorom medzinárodnej konferencie LORIS V4DIS v Hradci Králové a prostredníctvom súťaže ZlatýErb.sk nominuje nositeľa GrandPrix tejto súťaže na cenu EuroCrest, ktorá je udeľovaná v spolupráci a s podporou EK a IVF.

- **Ďalší partneri**
Únia miest spolupracuje aj s celým radom ďalších partnerov so zameraním na ITMS. V poslednom období sú to najmä CENTIRE s.r.o. a ARS Nova s.r.o.
- **„CENTIRE s.r.o.“**
Najnovšie pripravilo a uplatnilo v spolupráci s 12-timi pilotnými mestami projekt Digitálne mesto –CIVITAS
- **„ARS Nova s.r.o.“**
V súvislosti s novelou Občianskeho zákonníka budú všetky verejnoprávne subjekty, teda aj obce a mesta, povinné od 1. januára 2011 zverejňovať uzatvorené zmluvy, ako aj zaevidované objednávky a faktúry na Internete. Predchádzajúce zverejnenie bude podmienkou nadobudnutia právoplatnosti zmlúv.
Štátne orgány budú zmluvy zverejňovať na stránkach centrálného registra zmlúv <http://zmluvy.gov.sk>. Pre ostatné verejnoprávne subjekty sa predpokladá zverejňovanie na ich webstránke alebo v Obchodnom vestníku.
Produkt eGov-služby už obsahuje zverejňovanie zmlúv vrátane plného znenia, vyhľadávania a triedenia podľa viacerých kritérií a možnosti doplnkových informácií (napr. fotografie týkajúce sa predmetu zmluvy). Zmluvy sú pritom zverejňované automaticky nasledujúci deň po ich zaevidovaní v ekonomickom systéme. S cieľom poskytnúť túto službu všetkým samosprávam, teda aj tým, ktoré zatiaľ nezavádzajú ostatné služby eGovernmentu, ARS Nova pripravila **register zmlúv, faktúr a objednávok samospráv** na adrese <http://zmluvy.egov.sk>. Túto službu budú môcť samosprávy používať prostredníctvom Internetu po zaregistrovaní.
Samosprávy, ktoré následne začnú využívať eGov-služby, majú zabezpečený prechod na plno automatické zverejňovanie zmlúv prostredníctvom služby eGov-Financie na svojich vlastných web-stránkach alebo na stránkach eGov.sk.

Tieto produkty našich partnerov budú ako aktuálne ponuky vo vzťahu k novele občianskeho zákonníka prezentované i na dnešnom seminári, ktorého cieľom je aj identifikovať hlavné výzvy a trendy v oblasti informatizácie a internetizácie územných samospráv v nasledujúcom období.